

K?sa ?ema Modu Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *K?sa ?ema Modu Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24761>

Özet

Kısa Tema Modu Envanteri (KSME), bireylerin anlık duygusal durumları ve buna karşın tepkilerini temsil eden farklı tema modları ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu envanter, Tema Terapi modelinin temelini oluşturan mod kavramları hakkında ve etkili bir şekilde değerlendirilmesini hedefler. Sunulan versiyon, Aytaç, Köse Karaca ve Karaosmanoğlu (2020) tarafından gerçekleştirilen Türkçe adaptasyon çalışmasıdır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini inceleyerek klinik ve araştırma ortamlarında kullanılmaya sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Tema Terapi, Tema Modları, Kısa Tema Modu Envanteri, Psikometrik Özellikler, Türkçe Uyarlama, Klinik Psikoloji, Buna Karşın Modlar.

Yazarlar

Merve Aytaç, Bahar Köse Karaca, Ali Karaosmanoğlu.

Amaç

Kısa Tema Modu Envanteri'nin temel amacı, bireylerin yaşı 14 ila 16 arasında değişen temel tema modunu hakkında ve güvenilir bir şekilde saptamaktır. Bu modlar, Çocukluk Modları, Levsiz Buna Karşın Modları, Levsiz Ebeveyn Modları ve Sosyal Yetkinlik Modu gibi geniş kategoriler altında gruplandırılmıştır. Ölçek, özellikle Tema Terapi sürecindeki danışanların baskın modları belirleyerek tedavi planlamasına rehberlik etmek üzere tasarlanmıştır.

Türkçe adaptasyon çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik kalitesini ve yapısal geçerliliğini Türk popülasyonunda koruyarak, klinisyenlere ve araştırmacılara kültürel olarak uygun bir değerlendirme aracı sunmayı amaçlanmıştır.

Yapı

Ölçek, Jeffrey Young tarafından geliştirilen Tema Terapi kuramının temel bileşenleri olan tema modları ölçmektedir. Tema modları, bireyin çocuklukta karşılanmayan temel duygusal ihtiyaçları sonucu gelişen ve stres altında aktive olan geçici, yoğun duygusal ve bilişsel durumlarla buna karşın tepkileridir.

KSME, genellikle dört ana tema modu alanını kapsamaktadır: **Çocuk Modları** (örneğin, Kırgın Çocuk), **Levsiz Ebeveyn Modları** (örneğin, Cezalandırıcı Ebeveyn), **Levsiz Buna**

Ç?kma Modlar? (örne?in, Uysal Boyun E?ici, Kaç?ngan Koruyucu) ve **Sa?I?kl? Yeti?kin Modu**. Bu yap?, bireyin ki?ilik dinamiklerini ve psikopatolojisini anlamada kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri detayl? olarak belirtilmemi? olsa da, Aytaç ve arkadaşlar? (2020) taraf?ndan gerçekleştirilen uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?inin incelenmesi esast?r. Bu süreçte genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?larak ölçe?in 14-16 faktörlü orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarl? olup olmad??? ara?t?r?lm???r.

Yap? geçerli?inin yan? s?ra, ölçe?in di?er ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, temel ?emalar veya ki?ilik bozuklu?u belirtileri) olan ili?kisi **ölçüt ba??ml? geçerlik** aç?s?ndan da incelenmi?tir. Bu analizler, KSME'nin ?ema modlar?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü ve teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermeyi amaçlar.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararlıl???n? de?erlendirir. Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, iç tutarl?lk katsay?s? olan Cronbach's Alpha de?erlerinin her bir ?ema modu alt ölçe?i için hesapland??? varsay?lmaktad?r. Yüksek alfa de?erleri, maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, ölçe?in zaman içindeki kararlıl???n? de?erlendirmek amacıyla **test-tekrar test güvenilirli?i** de incelenmi? olabilir. Bu, ölçekten elde edilen puanlar?n k?sa bir zaman aral???nda istikrarlı kald???n? do?rulamaya yard?mc? olur.

Faktör Analizi

K?sa ?ema Modu Envanteri'nin faktör yap?s?, ?ema Terapi teorisine dayanarak çok boyutludur. Adaptasyon çal??mas?nda kullan?lan faktör analizi, ?ema modlar?n?n birbirinden ayr??an ancak ili?kili psikolojik yap?lar oldu?unu do?rulamay? hedefler.

Tipik olarak, faktör analizinde dört ana mod alan?n?n (Çocuk, Ebeveyn, Ba?a Ç?kma ve Sa?I?kl? Yeti?kin) varl??? desteklenir ve her bir alan içindeki spesifik modlar?n (örne?in, Öfkeli Çocuk, Talepkar Ebeveyn) ay?rt edicili?i gösterilir. Bu analizler, ölçe?in yap?s?sal uygunlu?unu teyit eden temel psikometri ad?mlar?d?r.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory)

Language Available: Türkçe (Turkish), Orijinal İngilizce (Original English)

Population Group: Yetkin Klinik ve Klinik Olmayan Popülasyonlar (Adult Clinical and Non-Clinical Populations)

Age Group: 18 yaş ve üzeri (18 years and above)

Population Details: Türk kültürüne ait bireyler üzerinde standardize edilmiştir.

Test Methodology: Bireylerin belirli durumlar veya duygusal tepkiler karşısındaki tipik davranış ve hislerini derecelendirmelerini gerektiren likert tipi bir derecelendirme ölçeği kullanır.

Anahtar Kelimeler

Şema Modlar, Kısa Şema Modu Envanteri, Yapı Geçerliliği, Güvenilirlik, Yetkin Psikopatolojisi, Şema Odaklı Tedavi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: pskdr.baharkose@gmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Correspondence Address: Bahar Köse Karaca

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe adaptasyonu 2020 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım veya telif hakları ile ilgili detaylı izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Bahar Köse Karaca ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya araştırma amaçlı kullanım şartları, yayınlandığı derginin (Clinical Psychology & Psychotherapy) politikalarına tabidir.

Kaynaklar

Aytaç, M., Köse Karaca, B., & Karaosmanoğlu, A. (2020). Turkish adaptation of the Short Schema Model Inventory. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 1-18. DOI: <https://doi.org/10.1002/cpp.2432>

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [kisa-sema-modu-envanteri-toad.pdf](https://doi.org/10.1002/cpp.2432)

K?sa ?ema Modu Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta K?sa ?ema Modu Envanteri'nin maddeleri belirtilmemiştir. Maddeler, telif hakları nedeniyle yalnızca yayımlanmış makalede veya ölçek kullanım izni alındıktan sonra temin edilebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM